

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii*

Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber

Raport

*privind vizita desfășurată la Spitalul de Psihiatrie Titan "Dr. Constantin Gorgos", Secția
psihiatrie adulți București*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

București – 2021

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009 România a ratificat Protocolul Opțional (OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, îndeplinește atribuțiile de Mecanism național de prevenire a torturii (MNP) conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate în orice loc de detenție, în sensul art. 4 din OPCAT.

Astfel, în temeiul art. 33 și art. 35 din Legea nr.35/1997, privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, în perioada 8-15 aprilie 2021, MNP a efectuat o vizită la Spitalul de Psihiatrie Titan "Dr. Constantin Gorgos", Secția psihiatrie adulți București, prin folosirea unor mijloace alternative la vizitele clasice, având ca obiective: verificarea tratamentului aplicat pacienților adulți în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale, verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul monitorizării.

În contextul epidemiei de COVID-19, ghidată de principiul do no harm ("a nu face rău"), monitorizarea a fost efectuată printr-o serie de activități care au suplinit vizita clasică, constând în următoarele: solicitarea de informații și documente conducerii Centrului; informarea beneficiarilor, aparținătorilor și a membrilor personalului cu privire la vizita de monitorizare și posibilitatea acestora de a contacta echipa MNP telefonic și prin intermediul poștei electronice, precum și cu privire la posibilitatea completării unui chestionar de către pacienți/aparținători; întrevvedere online cu reprezentanți ai instituției vizitate.

Echipa MNP a fost alcătuită din: [redacted] jurist, [redacted] [redacted] jurist, [redacted] asistent social, [redacted] [redacted] medic, [redacted] psiholog din cadrul instituției Avocatul Poporului - Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante (MNP) și pe [redacted], reprezentantă a Organizației Neguvernamentale Asociația ANAIS.

2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare efectuată

► *aspecte preliminare*

Spitalul de Psihiatrie Titan „Dr. Constantin Gorgos” funcționează începând cu anul 1979 ca secție a Spitalului Titan, iar din anul 2002 a dobândit statut de sine stătător funcționând cu secțiile: psihiatrie adulți, staționar de zi adulți, psihiatrie pediatrică și staționar de zi copii și adulți.

Spitalul aflat în subordinea Consiliului General al Municipiului București este o unitate publică sanitară de monospecialitate, cu personalitate juridică, cu adresabilitate pentru bolnavii cu afecțiuni psihice din municipiul București și județele limitrofe, atât adulți cât și copii. În cadrul unității se furnizau servicii medicale fiind asigurate condiții privind investigații medicale, tratament, cazare, igienă, alimentație, prevenire și control a infecțiilor asociate asistenței medicale.

În cadrul spitalului se efectuau numai internări voluntare cu respectarea prevederilor Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002, republicată, și a normelor de aplicare ale acestei legi, aprobate prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 488/2016. Spitalul acorda următoarele tipuri de servicii în regim de spitalizare continuă, în baza contractului de furnizare de servicii medicale încheiat cu Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, cu respectarea condițiilor acordării asistenței medicale: Secția psihiatrie adulți - 60 paturi, Compartiment psihiatrie pediatrică - 20 paturi.

Tot în structura Spitalului funcționa Centrul de îngrijire pentru copii cu tulburări de spectru autist compus din Compartiment psihiatrie pediatrică – 20 paturi; Staționar de zi – 45 locuri. Staționarul de zi pentru adulți avea aprobată o capacitate de 150 locuri.

Secția psihiatrie adulți dispunea de 21 saloane (3 saloane cu 2 paturi și 18 saloane cu 3 paturi) din care 2 saloane cu 2 paturi aveau grup sanitar propriu, o sală de mese și o sală de kinetoterapie. La etajul 1 erau 2 grupuri sanitare cu 2 wc-uri și 3 dușuri, iar la etajul 2, un grup sanitar cu 2 wc-uri și un duș.

Conform informațiilor comunicate nu a existat fenomenul de supraaglomerare, deoarece internările se făceau pe bază de programare, iar în contextul pandemiei de SAR-Cov-2 se interna un singur pacient în salon. La data vizitei erau 13 pacienți internați în secția psihiatrie adulți.

Pentru pacienții care necesită supraveghere continuă, internarea se făcea în 4 saloane care se aflau în fața cabinetelor asistentelor medicale, pentru a putea fi monitorizați în permanență.

Perioada medie de internare în spital era de 10-14 zile. Așa cum s-a menționat, în cadrul Secției de psihiatrie adulți se făceau doar internări voluntare, în cazul cărora pacienții se prezentau pentru internare cu bilet de trimitere de la medicul de familie, conform unei programări prealabile. Totodată, zilnic, se aloca un număr de paturi, funcție de locurile disponibile, pentru persoanele care se prezentau la spital pentru internare fără programare. Anterior internării se făcea un pre-triaj telefonic, prin care pacientul era chestionat cu privire la posibilul contact cu persoane infectate în diferite circumstanțe și cu privire la potențialele simptome ale COVID-19. De asemenea, înainte de intrarea pe secție, pentru demararea procedurii de internare, se făcea un triaj al fiecărui pacient de către personalul medical, angajat al spitalului, desemnat în acest scop. În urma triajului telefonic sau a celui efectuat anterior internării, persoanele suspecte ca fiind infectate erau îndrumate să se adreseze medicului de familie sau unui spital COVID-19. Dacă pacientul devenea suspect în cursul internării în Secția de psihiatrie adulți, era izolat într-una dintre cele 2 camere de izolare cu baie proprie, singur în cameră, și se efectua testul pentru infecția cu virusul SARS-CoV-2.

Când se făcea programarea pacienților, aceștia precizau medicul la care doreau să fie internați. Pentru pacienții care nu aveau o opțiune în acest sens, erau preluați de medicul care se afla la internări în ziua respectivă. Procedura de externare se făcea la cerere.

De la ultima vizită a instituției Avocatul Poporului din anul 2018 a fost igienizată integral secția de spitalizare continuă: înlocuire integral parchet, zugrăvire holuri, montare mână curentă, înlocuire completă obiecte sanitare, igienizare băi, înlocuire integrală corpuri de iluminat.

Cu privire la asigurarea pazei unității sanitare, potrivit informațiilor furnizate, serviciul de pază era externalizat, fiind încheiat un contract cu o firmă de pază, iar spațiile comune ale unității sanitare erau supravegheate video. Butoanele de panică erau amplasate în cabinetul asistenților medicali. Pentru intervenție venea un echipaj de la firma de securitate cu care spitalul avea și contract de pază. Până la data vizitei nu a fost necesar să se apese butonul de panică, în afară de testele care au fost făcute pentru a se verifica dacă acesta funcționa.

Potrivit informațiilor furnizate, spitalul punea la dispoziție pacienților pijamale, halat/capot, papuci de interior. Pe timpul zilei, pacienții erau îmbrăcați în haine de interior (training, haine de zi) și nu exista obligativitatea de a purta pijama pe timpul zilei. Obiectele personale ale pacienților erau păstrate asupra lor pe toată perioada internării, dacă existau obiecte de valoare și pacientul dorea, le putea depune într-un seif securizat, aflat în camera de internări și putea avea acces oricând la ele.

În ceea ce privește asigurarea legăturii pacienților cu familia, aceștia păstrau asupra lor telefonul mobil. Pentru pacienții care nu aveau telefon mobil, la cabinetul asistentelor medicale se afla un telefon mobil de la care pacienții puteau apela familia. La solicitare, pacienții puteau avea acces la rețeaua wi-fi a spitalului.

Pacienții aveau acces în curtea spitalului în aer liber, conform regulamentului de ordine interioară.

Potrivit informațiilor furnizate, în perioada ianuarie 2020-aprilie 2021 nu au existat incidente în rândul pacienților și nici nu au fost formulate plângeri de către aceștia. Incidente deosebite în perioada pandemiei de Covid-19 cu privire la siguranța spitalului nu au existat.

► măsurile întreprinse în cadrul spitalului pentru protecția pacienților și a personalului și respectarea drepturilor pacienților, în contextul pandemiei de COVID-19

În perioada martie 2020 – aprilie 2021, în cadrul spitalului au fost confirmate 2 cazuri de infecție în rândul pacienților. Una dintre persoane a fost transferată la Secția Grozovici de la Spitalul Clinic Colentina, unde a rămas internată 2 zile, apoi a fost trimisă la domiciliu, în izolare, cu recomandare de tratament pentru patologia infecțioasă, precum și cu medicația specifică și recomandarea continuării tratamentului psihotrop. A doua persoană infectată a fost transferată la Spitalul Sfântul Ștefan de Pneumoftiziologie, de asemenea cu medicația specifică bolii psihice. În aceeași perioadă au mai fost transferați alți 5 pacienți din Secția de psihiatrie adulți, 4 pacienți către Spitalul Clinic de Psihiatrie Prof. Dr. Al. Obregia întrucât necesitau izolare/supraveghere permanentă în contextul agravării patologiei psihice (schizofrenie paranoidă, sevraj etilic complicat cu delirium, tulburare psihotică acută și tranzitorie), 1 pacient către Spitalul Clinic de Urgență Sf. Pantelimon pentru o fractură a extremității distale a femurului.

În ceea ce privește cazurile confirmate pozitiv la testarea pentru infecția cu virusul SARS-CoV-2 din rândul personalului au fost 20 de cazuri confirmate. Urmare a acestui fapt, s-a înregistrat un deficit de personal în momentul în care persoanele confirmate au intrat în concediul medical de 14 zile. Cu toate acestea, nu au fost dificultăți în asigurarea medicației de psihiatrie.

În ceea ce privește desfășurarea activității în spital, potrivit informațiilor furnizate echipei MNP, au fost actualizate procedurile și protocoalele medicale, a fost aprobată procedura privind prevenirea și controlul infecției SARS-Cov-2, a fost elaborat Planul de prevenire și control al infecției SARS-Cov-2, a fost reactualizată procedura care reglementează

circuitele în spital. Întreg personalul a beneficiat de material de protecție (măști de protecție, vizier, mănuși, șorturi de protecție, bonete), era asigurată aprovizionarea constantă cu materiale dezinfectante atât pentru personal, cât și pentru suprafețe.

Au fost dispuse următoarele măsuri la nivelul spitalului cu privire la perioada pandemiei cu COVID-19: a fost instruit întregul personal cu privire la recunoașterea timpurie a semnelor și simptomelor specifice infecției cu SARS-Cov-2; în perioada stării de urgență personalul medical a lucrat în ture pentru a evita aglomerarea și a limita contactul fizic; a fost instituit triajul zilnic al angajaților la intrarea în tură; a fost instituit triajul zilnic al pacienților într-un container la intrarea în spital; a fost implementat sistemul de programare telefonică a pacienților pentru internare și consult pe zile și ore; au fost identificate spații de izolare pentru pacienții suspecți/confirmați cu SARS-Cov-2; pe toate culoarele de acces, în toate grupurile sanitare, în spații comune au fost montate dispenser cu dezinfectant.

► *prevenirea relelor tratamente*

Pe parcursul activității de monitorizare, reprezentanții MNP au verificat o serie de aspecte care pot constitui factori de risc pentru tortură sau tratamente crude, inumane sau degradante aplicate persoanelor internate

a) Referitor la personalul contractual al spitalului

Activitatea Spitalului era asigurată de personal medical și auxiliar, conform statului de funcții aprobat de Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale București. Conducerea era asigurată de Comitetul director (manager, director medical, director financiar contabil), iar personalul medical și de îngrijire, conform organigramei, era alcătuit din: medici specialitatea psihiatrie, medici specialitatea psihiatrie pediatrică, medic specialitatea neurologie pediatrică, medici specialitatea oncologie, psihologi, asistenți sociali, logopezi, instructor ergoterapie, educatori, kinetoterapeuți, asistenți medicali, infirmieri/ îngrijitori (personal sanitar auxiliar).

S-a constatat că, deși în organigrama Spitalului erau prevăzute posturi suplimentare de personal medical și de îngrijire, psihologi, asistenți sociali, kinetoterapeuți, logopezi, etc, aceste posturi erau vacante, nefiind scoase la concurs în vederea ocupării lor.

Conform organigramei posturile de asistent social erau următoarele: la Centrul de sănătate mintală adulți erau prevăzute 2 posturi, la data vizitei un post era ocupat și unul vacant, iar la Centrul de sănătate mintală pentru copii era prevăzut un post, la data vizitei fiind vacant. Atât la Secția Psihiatrie cu paturi adulți, cât și la Secția Psihiatrie Pediatrică nu erau prevăzute în organigramă posturi de asistent social. De asemenea, în cele două secții nu existau prevăzute

posturi de ergoterapeut/ instructor de ergoterapie, iar la Centrul de sănătate mintală adulți și Centrul de sănătate mintală pentru copii erau vacante mai multe posturi. **Se constată lipsa de interes în ocuparea unor posturi vacante de psiholog, asistent social, instructor de ergoterapie, educator, logoped, având în vedere faptul că la vizita anterioară efectuată de reprezentanții instituției Avocatul Poporului în anul 2018 au fost dispuse mai multe recomandări printre care și ocuparea posturilor vacante. În răspunsul transmis de spital, cu privire la acest aspect, s-a comunicat instituției Avocatului Poporului că: „angajarea se face cu respectarea prevederilor legale în vigoare, cu încadrarea în Bugetul de venituri și cheltuieli aprobat și cu respectarea normativului de personal aprobat”. Având în vedere faptul că în decursul celor trei ani care au trecut de la data ultimei vizite, unitatea vizitată nu a demarat demersuri în sensul ocupării posturilor vacante (concurs sau subcontractare de servicii) și nici nu au fost încheiate contracte de voluntariat cu persoane fizice sau organizații neguvernamentale cu activitate în domeniul psiho-social și al terapiilor ocupaționale, echipa de vizită apreciază ca lipsă de interes din partea conducerii spitalului pentru asigurarea acestor nevoi ale pacienților.**

De asemenea, la nivelul Secției de psihiatrie adulți erau vacante următoarele posturi: 1 post medic psihiatru, 2 posturi asistenți medicali, 3 posturi infirmiere, 4 posturi îngrijitoare. În perioada ianuarie 2020 – aprilie 2021 nu au fost posturi scoase la concurs și nici nu s-au făcut angajări fără concurs.

Programul zilnic de lucru al medicilor se desfășura după structura: 6 ore activitate medicală în cursul dimineții urmate de 18 ore de gardă necesare lunar pentru completarea normei de muncă. În plus față de orele de gardă necesare, medicii efectau între 2 și 8 gărzi, fiecare, pe lună, pentru asigurarea asistenței medicale permanente. Asistenții medicali, infirmierele și îngrijitoarele lucrau în ture de 12 ore.

b) asistența medicală

Spitalul deținea Autorizația sanitară de funcționare nr. 762 din 18.08.2020 pentru obiectivul Spital psihiatrie - adulți și copii având ca obiect de activitate activități de asistență spitalicească, activități de asistență medicală specializată și alte activități referitoare la sănătatea umană. Din procesele verbale de dezinsecție și dezinfecție încheiate între spital și prestatorul de servicii reiese că ultima operațiune a fost efectuată în luna decembrie 2020. Din Raportul de activitate pe 2020 s-a reținut că la maximum o lună se efectuau dezinfecții generale prin nebulizare la nivelul întregului spital.

La nivelul Secției de psihiatrie adulți a Spitalului de Psihiatrie Titan "Dr. Constantin Gorgos" erau 5 cabinete medicale care deserveau acest compartiment (trei erau dispuse la etajul I al corpului C și două la etajul al doilea al corpului C) și 2 săli de tratament (ambele situate la etajul I al corpului C). Camera de gardă psihiatrie era situată la parterul corpului C. Camera de gardă și cabinetele erau dotate fiecare cu pulsoximetru și termometre (unul pentru pacienți și unul pentru personalul medical), iar la nivelul spitalului se utiliza un electrocardiograf. Pentru accesul persoanelor cu dizabilități, spitalul avea în dotare lift și căruț pentru transport.

În momentul internării pacienții erau evaluați în ce privește riscurile de cădere, infectare și agresiune etc. și se întocmeau următoarele documente ca parte integrantă a foii de observație clinică generală: plan de îngrijire, fișa de evaluarea inițială a pacientului, parametrii la internare, evaluarea gradului de dependență, evaluarea riscului de cădere, fișă de evaluarea a durerii, grilă Norton de evaluare a escarelor, plan de mobilizare a pacientului și, de asemenea, erau evaluate nevoile fundamentale etc. În cadrul întrevederii online, echipa MNP a fost informată că scalele fuseseră actualizate în anul 2020. Majoritatea pacienților internați aveau risc de agresiune minim (rareori moderat), iar în funcție de acest risc primeau o brățară.

La începutul declarării stării de urgență pe teritoriul României, în luna martie 2020, a fost emis un ordin prin care s-a decis externarea tuturor pacienților. În luna aprilie nu s-au făcut internări, iar apoi, din luna mai 2020, acestea au fost reluate. În perioada cât au fost oprite internările, pacienții au fost consultați prin Centrul de Sănătate Mintală. De asemenea, de la începutul pandemiei COVID-19 a existat și un consult interspitalicesc. Un medic de la Spitalul de psihiatrie Titan "Dr. Constantin Gorgos" a fost trimis la Spitalul Nicolae Malaxa pentru a consulta un pacient internat cu COVID-19 și posibile afecțiuni psihice. Spitalul avea încheiat acord de colaborare cu Spitalul Clinic de Psihiatrie "Prof. Dr. Al. Obregia", în scopul transferului pacienților pentru care se depășea competența acordării asistenței medicale sau a pacienților care în perioada internării dezvoltau simptomatologie psihică acută, care punea în pericol viața acestora sau a celor din jur, necesitând izolare. Mai avea încheiat un Protocol de colaborare cu Spitalul Clinic Nicolae Malaxa privind transferul interclinic al pacienților necritici.

Conform Raportului de activitate pe anul 2020, rata mortalității intraspitalicești a fost 0, rata infecțiilor nosocomiale a fost 0,2%. Nici în anul 2021 nu au survenit decese ale pacienților internați în Secția de psihiatrie adulți. La nivelul secției era întocmit un Registru de conținție, dar acesta nu conținea însemnări.

Meniul pacienților era variat și corespundea nevoilor nutriționale, cantitativ și organoleptic, ale unei persoane adulte.

c) Referitor la asistența psihologică, în cadrul spitalului își desfășurau activitatea doi psihologi, cu treapta de specializare principal autonom în psihologie clinică și psihoterapie, care erau înscriși în Colegiul Psihologilor din Romania, având drept de liberă practică și fiind atestați profesional în condițiile Legii nr. 213/2004, privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din Romania.

Din discuțiile cu psihologi, aceștia s-au perfecționat profesional în perioada 2020- până la data vizitei, participând la cursuri de formare continuă în domeniul psihologiei, în conformitate cu art.17 lit. d) din Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din Romania, *"psihologul cu drept de liberă practică are obligația să se preocupe de perfecționarea calificării profesionale"*.

Principalele activitățile desfășurate de psihologi în spital, conform fișei postului erau: examinarea psihologică, întocmirea fișei pacientului, efectuarea de activități de consiliere psihologică, de profilaxie și psihoigienă, activități de psihoterapie individuală, de grup, consilierea în situații de criză, care se regăseau în registrul de evidență a actelor profesionale.

Conform raportului de activitate din perioada ianuarie-aprilie 2021, în secția psihiatrie adulți au fost înregistrate 450 de evaluări psihologice, 250 de ședințe de consiliere psihologică individuală și de grup. În acest sens, psihologul derula un program de consiliere psihologică individuală/grup cu o frecvență de 3 ori pe săptămână.

Activitatea psihologică se derula la solicitarea scrisă a medicului curant în foaia de observație clinică generală a pacientului. De asemenea, pacienții erau însoțiți de un cadru medical la cabinetul psihologului, sau în anumite cazuri când situația pacientului nu permitea deplasarea, psihologul evalua pacientul la salonul acestuia.

Din discuțiile purtate cu psihologii, aceștia conceptualizau cazul clinic folosind interviul clinic, metoda observației, anamneza, probe specifice funcțiilor psihice; în funcție de rezultatele obținute, de istoricul de dezvoltare, de factorii de risc, de natura, de evoluția simptomelor elaborau un plan de intervenție psihologică, suport psihoemoțional, consiliere psihologică, intervenție psihologică în criză.

În Foaia de examen psihologic, existentă la Foaia de observație clinică generală a pacientului, existau rubrici referitoare la: comportamentul la examinare, motivele adresabilității, evaluarea funcțiilor psihice (atenție, percepție, memorie, gândire, afectivitate, coeficient de inteligență, coeficient de deteriorare), autonomia personală și socială, personalitate, funcționalitatea generală, concluzii și recomandări.

În elaborarea examenului psihologic erau utilizate instrumente clinice precum testul MMSE, Teste proiective (testul arborelui, persoanei, familiei, T.A.T.), SCID I și II, matrici progresive standard Raven, testul ceasului, MMSE, scala reisberg, scala de evaluare a depresiei Hamilton, scala de evaluare a anxietății Hamilton, checklist de evaluare a riscului suicidar Rogers, evaluarea stării maniacale-Scala Young Mania etc.

Fișa de consiliere psihologică individuală/grup cuprindea motivul intervenției terapeutice, obiectivul terapeutic: explorarea și rezolvarea problemelor emoționale cu care se confruntă pacienții, asigurarea unui spațiu sigur și familiar, dezvoltarea concentrării și focalizării atenției, activități terapeutice care constau în jocuri de dezvoltare personală, observații, concluzii.

În ceea ce privește recomandarea formulată cu prilejul vizitei efectuate în anul 2018 privind întocmirea unui registru de evidență al activității și a actelor profesionale pentru activitatea desfășurată de psihologi, s-a constatat că aceasta a fost implementată.

d) asistența socială

Asistentul social desfășura activitate numai pentru pacienții adulți din cadrul Centrului de sănătate mintală adulți, atât pentru pacienții din cadrul spitalului, cât și pentru copiii din cadrul Compartimentului de psihiatrie pediatrică sau Staționarul de zi nefiind asigurate servicii de asistență socială. Asistentul social era înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România, conform Legii nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5 lit. d) din Legea 487/2002 sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, definește echipa terapeutică ca fiind „grupul de profesioniști care asigură asistența medico-psihiatrică a pacienților aflați în spitalizare continuă sau discontinuă și cuprinde: psihiatru, specialist medicină internă sau medicină de familie, psiholog, asistent medical specializat, asistent social, ergoterapeut și personal paramedical”.

Asistenții sociali care activează în cadrul spitalelor au ca responsabilitate elaborarea și transmiterea unor documente către diverse autorități în vederea obținerii pentru pacienți a unor drepturi sociale, în special evaluarea și încadrarea în grad de handicap, întocmirea

documentelor de identitate, demersuri în vederea obținerii calității de asigurat sau de transfer a unor drepturi bănești, demersuri în vederea direcționării pacienților și aparținătorilor acestora către servicii sociale specializate, adaptate nevoilor lui, cât și colaborarea cu serviciile publice de asistență socială de la domiciliul pacientului pentru obținerea unor drepturi sociale sau serviciile specializate din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului de la nivelul județului de domiciliu al pacientului.

Atribuțiile asistentului social nu sunt limitative în zona sectorului social, astfel că revine în responsabilitatea lui inclusiv atragerea/colaborarea cu organizații neguvernamentale sau instituții publice în vederea diversificării activităților de socializare și petrecere a timpului liber a pacienților, prin atragerea de voluntari din rândul acestor organizații sau studenți de la diverse facultăți, în special ai facultăților de asistență socială, psihopedagogie etc. De asemenea, pentru cazurile sociale asistenții sociali au obligația efectuării tuturor demersurilor în vederea identificării unei soluții de acces în servicii sociale, astfel încât pacienții să beneficieze de servicii adaptate nevoilor lor, iar în spital să nu fie ocupate paturile cu pacienți care nu fac obiectul spitalizării continue.

În ceea ce privește situația pacienților, s-a constatat că aceștia nu erau implicați în activități de terapie ocupațională sau ergoterapie, activități recreative individuale sau de grup, datorită faptului că nu exista personal care să coordoneze aceste activități, doar o mică parte a acestor activități se desfășura cu sprijinul asistenților medicali.

Potrivit art. 3 al Normei de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002, pe lângă cabinetele de consultații, dotările minime obligatorii dintr-o structură de psihiatrie sunt sălile de psihoterapie individuală sau de grup; spațiile pentru terapie ocupațională, educațională, recreativă. Totodată, serviciile medicale minime pe care o structură psihiatrică trebuie să le asigure sunt: diagnosticul și tratamentul tulburărilor psihice acute și cronice; evaluări psihologice; consiliere și psihoeducație pentru pacienți și familiile lor.

Prin activitățile de terapie ocupațională, pacienții își pot corecta deprinderile sociale și interpersonale deficitare, diminuarea simptomatologiei negative, îmbunătățirea compliancei la tratament, cât și transferul de cunoștințe. Astfel, ei au posibilitatea revalorizării resurselor umane în ceea ce privește contactul uman, dezvoltându-se responsabilitatea de grup și de cooperare prin favorizarea contactelor sociale.

Nu erau încheiate contracte de voluntariat cu persoane fizice sau organizații neguvernamentale cu activitate în domeniul terapiilor ocupaționale și nici cu universități

în vederea desfășurării unor activități diversificate cu pacienții, dar și pentru asigurarea stagiului de practică pentru studenți.

Cu privire la asistența religioasă asigurată în cadrul spitalului, reprezentanții acestuia au transmis că în cazul în care un pacient (adult sau copil/reprezentant legal al acestuia) solicita asistență religioasă, spitalul solicita prezența reprezentanților diferitelor culte, în baza protocoalelor încheiate cu aceștia, fiind respectate prevederile art. 42 alin. (1), lit. d) din Legea nr. 487/ 2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată: „Orice pacient cu tulburări psihice are dreptul la libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase”.

3. Recomandări

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

Conducerii Spitalului de Psihiatrie Titan "Dr. Constantin Gorgos" București să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Demararea demersurilor în sensul suplimentării personalului existent cu posturi precum: asistenți sociali, psihologi, kinetoterapeuți, educatori, terapeuți ocupaționali și/sau ergoterapeuți și suplimentarea organigramei cu posturi pentru specialiști și în cadrul secției de psihiatrie, astfel încât să fie respectate prevederile Legii nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, cu privire la echipa terapeutică. De asemenea, ocuparea posturilor vacante de medic psihiatru, asistenți medicali, infirmiere, îngrijitoare.
2. Identificarea unor soluții de atragere a pacienților în activități de socializare și terapie ocupațională, în vederea creșterii stimei de sine și siguranță, astfel încât pacientul să poată deveni independent.

3. Încheierea unor protocoale de colaborare cu instituții sau organizații neguvernamentale în scopul îmbunătățirii și diversificării serviciilor oferite pacienților, și în mod special pentru activitățile de terapie ocupațională.
4. Diversificarea activităților desfășurate cu pacienții, astfel încât acestea să fie cât mai atractive și să prezinte cât mai mult interes.
5. Identificarea posibilității de încheiere a unor contracte de colaborare cu universități în vederea desfășurării unor activități diversificate cu pacienții, dar și pentru asigurarea stagiului de practică pentru studenți.

București, 23 decembrie 2021

